

Paramos vaikams centras
Children Support Centre

PARAMOS VAIKAMS CENTRAS

ATASKAITA, 2008

MISIJA

Siekiame užtikrinti vaikų psichinę gerovę, teikiant efektyvią kompleksinę pagalbą vaikams ir šeimoms.

PARAMOS VAIKAMS CENTRAS:

- **Teikia** kompleksinę pagalbą prievartą patyrusiems vaikams ir jų artimiesiems.
- **Teikia** psichologinę pagalbą vaikams, suaugusiems ir šeimoms.
- **Įgyvendina** „Big Brothers Big Sisters“ programą.
- **Vykdo** profesinio tobulėjimo ir tarpžinybinio bendradarbiavimo mokymus švietimo, sveikatos apsaugos, teisėtvarkos, socialinio darbo specialistams.
- **Įgyvendina** efektyvios tėvystės programas.
- **Atstovauja** vaikų interesus, diegiant reikalingus įstatymus, užtikrinant vaiko teisių įgyvendinimą.
- **Telkia** bendruomenę ir skatina jos narių dalyvavimą, tenkinant vaikų poreikius.
- **Dalyvauja** tarptautiniuose projektuose.

SVARBIAUSI FAKTAI IR DATOS

- **1995 m.** Paramos vaikams centras prasidėjo kaip Atviros Lietuvos fondo „Big Brothers Big Sisters“ programa. Tais pačiais metais centro darbuotojai pradėjo teikti psichologinio konsultavimo paslaugas vaikams, turintiems emocinių ir elgesio problemų, rengti mokymus specialistams, dirbantiems su vaikais.
- **Nuo 1996 m.** Centro prioritetinga veiklos kryptis tampa prievartos prieš vaikus prevencija ir pagalba nuo smurto ir prievartos nukentėjusiems vaikams ir jų artimiesiems.
- **1998 - 2000 m.** įgyvendintas bendras Atviros Lietuvos fondo ir King Baudouin Foundation (Belgija) projektas „Gatvės vaikai/ Vaikai gatvėje“. Organizuoti mokymai ir įkurtas metodinis centras, kurio biblioteka ir priemonėmis gali naudotis dirbantys su elgesio ir emocinių problemų turinčiais, prievartą patyrusiais ar gatvėje atsidūrusiais vaikais.
- **1999 m.** kovo mėn. ALF įsteigė nevalstybinę nepelno organizaciją (NVO) - viešąją įstaigą Paramos vaikams centras.
- **2000 m.** inicijuota ir įsteigta „Big Brothers Big Sisters“ Lietuvos asociacija (BBBS LA). Steigėjai: Paramos vaikams centras (Vilnius), Dvasinės pagalbos jaunimui centras (Klaipėda) ir „Didysis draugas, mažasis draugas“ (Kaunas). BBBS LA tampa tarptautinės organizacijos „Big Brothers Big Sisters International“ nare.
- **2001 m.** Paramos vaikams centras įsigijo savo patalpas - Latvių 19A, Vilniuje.
- **2002 m.** gruodžio mėn. pasirašyta sutartis su Generolo Jono Žemaičio Lietuvos Karo

- Akademija dėl bendradarbiavimo programoje „Big Brothers Big Sisters“.
- **2004 m.** pasirašyta sutartis su Carnegie Social Initiative fondu (Švedija), užtikrinusi kokybinę ir kiekybinę BBBS programos plėtrą.
  - **2004 m.** Lietuvos mokyklose pradėta įgyvendinti vaikų agresyvaus elgesio prevencijos programa „Second Step“ („Antras žingsnis“).
  - **2005 m.** TNS Gallup atliko BBBS programos efektyvumo įvertinimą.
  - **2005 m.** rugsėjo mėn paminėtas BBBS programos 10-metis. Buvo surengtas gyvo garso koncertas „Būk mano draugas“ ir vyko tarptautinė konferencija „Savanoriška vaikų iš nepalankios aplinkos globa: „Big Brothers Big Sisters“ patirtis Europoje“ bei Europos BBBS ir Lietuvos savanorių per 10 metų susitikimas.
  - **2005 m.** pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Nobody's Children Foundation (Lenkija) siekiant įgyvendinti ilgalaikę prievartos prieš vaikus prevencijos programą „Vaikystė be smurto“.
  - **2006 m.** Paramos vaikams centro vykdyta socialinė kampanija „Vaikystė be smurto“, susilaukė plataus visuomenės dėmesio.
  - **2006 m.** Vilniaus „Big Brothers Big Sisters“ programai pradėjo vadovauti nauja vadovė.
  - **2007 m.** gegužės mėn. Vilniuje įvyko 6-tasis tarptautinis „Antrojo žingsnio“ programos ir socialinio - emocinio mokymo konsorciumas. Jame dalyvavo 45 specialistai iš 18 pasaulio šalių. Buvo dalijamasi patirtimi apie programos efektyvumą ir aktualijas Lietuvoje bei kitose šalyse.
  - **2007 m.** įgyvendintas projektas „Vaikas - liudytojas su specialiais poreikiais“.
  - **2007 m.** Vilniaus „Big Brothers Big Sisters“ programos komanda persikėlė į naujas patalpas Bebrų g., Vilniuje.
  - **2007 m.** gruodžio mėn. įvyko tarptautinė konferencija „Modernūs požiūriai į patyčių ir smurto prevenciją mokyklose“, organizuota kartu su NVO Vaikų linija ir Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga.
  - **2007 m.** Paramos vaikams centras tapo Metų nevyriausybine organizacija.
  - **2008 m.** balandžio mėn. Paramos vaikams centre atidarytas Vaikų apklausos kambarys.
  - **2008 m.** Paramos vaikams centras pradėjo teikti kompleksines paslaugas smurtą patyrusiems vaikams ir jų šeimų nariams. Centre konsultuoja psichologės psichoterapeutės, socialinė darbuotoja, teisininkas, vaikų psichiatrė.

VALDYBA

1. Juodeškienė Audra - Medtronic B.V. (Lietuvos padalinys), rinkos plėtros specialistė
2. Andrijauskas Arvydas - leidyklos „Alma Littera“ generalinis direktorius
3. Kondratas Skirmantė - nepriklausoma konsultantė socialinės politikos klausimais
4. Kurienė Aušra - VšĮ Paramos vaikams centro direktorė
5. Lepėška Virginijus - UAB Organizacijų vystymo centro direktorius
6. Liaudanskas Gabrielius - muzikos grupės „G&G Sindikatas“ narys
7. Polukordienė Kristina-Ona - VšĮ Jaunimo psichologinės paramos centro vadovė, psichologė psichoterapeutė
8. Rastauskaitė Ariana - advokatų kontoros Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai, LAWIN ryšių su visuomene vadovė
9. Tamošaitytė Alma - rinkos ir viešosios nuomonės tyrimo kompanijos „TNS Gallup“ žmogiškųjų resursų tyrimų skyriaus vadovė
10. Žadeikaitė Loreta - Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos bendrojo ugdymo departamento pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vedėja

CENTRO DARBUOTOJAI

- Aušra Kurienė - Paramos vaikams centro vadovė, psichologė psichoterapeutė.
- Erna Petkutė - projektų vadovė, psichologė psichoterapeutė.
- Žydrė Arlauskaitė - programos „Second Step“ („Antras žingsnis“) vadovė, psichologė psichoterapeutė.
- Ieva Daniūnaitė - projektų koordinatorė, psichologė.
- Jūratė Čižauskaitė - programos „Big Brothers Big Sisters“ vadovė, psichologė.
- Agnė Černiauskaitė - programos „Big Brothers Big Sisters“ darbuotoja, teisininkė.
- Eglė Šekštelienė - programos „Big Brothers Big Sisters“ darbuotoja, psichologė.
- Inga Norkutė - programos „Big Brothers Big Sisters“ darbuotoja, psichologė.
- Renata Paslaitienė - biuro administratorė, mokymų koordinatorė.
- Birutė Paurienė – buhalterė.
- Daiva Olkštinaitytė - projekto „Centras vaikams - smurto aukoms“ darbuotoja, socialinė darbuotoja.

PROGRAMA „PAGALBA NUO SMURTO NUKENTĖJUSIEMS VAIKAMS IR JŲ ŠEIMOMS“

PROJEKTAI:

„CENTRAS VAIKAMS – SMURTO AUKOMS“

„IŠKLAUSYK MANEŠ DABAR – SPECIALIZUOTA APSAUGA SMURĄ PATYRUSIAM
VAIKUI“

„VAIKYSTĖ BE SMURTO“

Programos tikslas – sukurti ir užtikrinti efektyvias paslaugas vaikams, patyrusiems smurtą, bei jų šeimoms:

- teikiant kompleksinę pagalbą vaikui ir šeimai, išaiškėjus prievartos atvejui;
- stiprinant specialistų, dirbančių su vaikais, kompetenciją;
- užtikrinant tarpinstitucinį bendradarbiavimą;
- atstovaujant vaikų teises ir interesus.
- skatinant visuomenę atsakingai rūpintis vaikais.

Smurto prieš vaikus prevencijos ir pagalbos smurto aukoms programų įgyvendinimas yra prioritetinga Paramos vaikams centro veiklos kryptis nuo Centro įsikūrimo, 1999 m.

Nemokama pagalba nukentėjusiems vaikams ir jų šeimoms

Teikiama **nemokama** psichologinė, socialinė ir teisinė pagalba vaikams ir paaugliams iki 18 m., patyrusiems emocinį, fizinį, seksualinį, tėvų tarpusavio smurtą, patyčias mokykloje, bei jų šeimos nariams ir artimiesiems.

Psichologinė pagalba:

- Vaikų būsenos įvertinimas: įvertinama nukentėjusių vaikų psichologinė būsena, numatoma reikalinga pagalba. Esant poreikiui, pateikiama išvada.
- Psichologo konsultacijos/psichoterapija: padedama vaikams įveikti patirtą traumą ir išgyvenamus sunkumus, sėkmingai grįžti į įprastą gyvenimą.
- Psichologinės pagalbos grupė vaikams: grupiniai užsiėmimai, kurių metu vaikai mokomi efektyvių socialinių – emocinių įgūdžių.
- Šeimos konsultavimas: pagalba šeimai įveikiant traumuojančio įvykio pasekmes ir siekiant konstruktyvaus bendravimo.
- Socialinių įgūdžių grupės vaikams „Neleisiu savęs skriausti“: mokymai, kas yra smurtas, kaip nuo jo apsisaugoti, kur kreiptis, patyrus prievartą.
- Konsultacijos tėvams ir specialistams: padedama geriau suprasti vaikų, patyrusių smurtą, būseną, elgesį ir naudoti tinkamus palaikymo būdus.

Psichiatro konsultacijos

Socialinė pagalba:

- Socialinio darbuotojo konsultacijos: teikiamas palaikymas ir socialinė pagalba, sprendžiant buitines ir kt problemas, bei informacija apie priklausančias socialines garantijas, tarpininkaujama susisiekiant su kitais specialistais.
- Galimybė dalyvauti programoje „Big Brothers Big Sisters“: dalyvaujantys programoje vaikai gauna paramą ir palaikymą iš specialiai apmokytų savanorių.

Teisinė pagalba:

- Teisininko konsultacijos: suteikiama informacija apie vaikų, šeimos narių teises bei galimybes jas ginti, informuojama apie teisines procedūras bei jų ypatumus.
- Vaikų paruošimas teisinėms procedūroms, lydėjimas į teismą: vaikai ir šeimos nariai supažindinami, kokios procedūros jų laukia.
- Vaikų apklausų organizavimas: gavus oficialų teismo paskyrimą, vaiko apklausa gali būti vykdoma specialiai tam pritaikytose patalpose Paramos vaikams centre.

Statistiniai duomenys apie vaikus, patyrusius smurtą ir jų artimuosius, gavusius pagalbą Paramos vaikams centre 2008 m.

1 lentelė. Vaikų ir jų artimųjų, gavusių pagalbą, skaičius

Pagalbos gavėjai	Skaičius – 2008 m.
Smurtą patyrę vaikai	129
<i>Mergaitės</i>	75
<i>Berniukai</i>	54
Šeimos nariai	115
Globėjai ir atsakingi specialistai	48
Visas skaičius	292

Mokymai specialistams, dirbantiems su vaikais ir šeimomis

- Praktiniai mokymai „Teisinės vaikų apklausos“, skirti policijos pareigūnams, prokurorams ir teisėjams. Mokymai vyko 2008 m. sausio 16-17 d. Mokymų lektorė: Nyderlandų policijos akademijos lektorė Karina Dekens.
- Balandžio – lapkričio mėnesiais organizuotos tęstinės profesinės supervizijos trims psichologų, dirbančių su smurtą patyrusiais vaikais ir jų šeimomis, grupėms. Supervizijas vedė: psichologė psichoterapeutė Aušra Kurienė, psichologė psichoterapeutė Erna Petkutė, psichiatrė psichoterapeutė Jūratė Lažinskienė. Iš viso supervizijose dalyvavo 26 specialistai.
- Birželio – gruodžio mėnesiais Paramos vaikams centro lektorės Aušra Kurienė ir Žydrė Arlauskaitė vedė mokymus Lietuvos psichologams, socialiniams pedagogams ir kitiems specialistams „Smurtas mokykloje – aukos ar skriaudikai?“ (įvyko 7 dviejų dienų mokymai, dalyvavo 115 specialistų).
- Rugsėjo – gruodžio mėn. Paramos vaikams centro specialistai dalyvavo šešiose LR Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos rengtose Apskritojo stalo diskusijose „Seksualinis smurtas prieš vaikus, problemos ir jų sprendimo būdai“, kur pristatė

Paramos vaikams centro patirtį darbe su prievartą patyrusiais vaikais.

- Lapkričio 4-5 d. Paramos vaikams centre vyko mokymai Vilniaus m. vaikų darželių auklėtojams „Kaip atpažinti vaiko seksualinį išnaudojimą bei pirmoji intervencija“. Mokymus vedė Paramos vaikams centro psichologės Erna Petkutė ir Ieva Daniūnaitė.
- Tarptautiniai mokymai „Vaikų saugumo šeimoje įvertinimas ir stiprinimas“, kurie buvo skirti Lietuvos ir Latvijos socialiniams darbuotojams, dirbantiems su nuo smurto nukentėjusiais vaikais. Mokymai vyko 2008m. gruodžio 15-16 d. Mokymus vedė psichologė Erna Petkutė ir psichiatras Linas Slušnys.
- Metų bėgyje Paramos vaikams centre lankėsi įvairių sričių specialistų grupės iš Lietuvos bei užsienio šalių – Gruzijos, Azerbaidžano, Latvijos, Moldovos. Vizitų tikslas – susipažinti su Centro vykdomomis programomis, efektyvios pagalbos nuo smurto nukentėjusiems būdais.
- Nuolat teikiamos konsultacijos įvairių sričių specialistams (psichologams, socialiniams darbuotojams, mokytojams, gydytojams ir kt.), dirbantiems su smurtą patyrusiais vaikais ir jų šeimomis.
- Paramos vaikams centro specialistai nuolat inicijuoja tarpžinybinius pasitarimus ir dalyvauja juose, siekiant užtikrinti efektyvią pagalbą nukentėjusiems bei jos tęstinumą.

Reikšmingi įvykiai

- **2008 m. balandžio 22d.** Paramos vaikams centre atidarytas Vaikų apklausos kambarys, pritaikytas teisinėms vaikų apklausoms vykdyti bei atitinkantis įvairaus amžiaus vaikų poreikius. Apklausos kambario atidaryme dalyvavo teisėsaugos ir teisėtvarkos institucijų, socialinę bei psichologinę pagalbą teikiančių, besirūpinančių vaikų teisių apsauga organizacijų, žiniasklaidos atstovai bei rėmėjai. Teisinių vaikų apklausų vykdymas – tai paslauga, užbaigianti kompleksinės pagalbos nuo smurto nukentėjusiam vaikui paslaugų paketą Paramos vaikams centre.

Vaikų apklausos kambarys

- **2008 m. birželio 26d.** Paramos vaikams centre įvyko Tarpžinybinis pasitarimas, kurio tikslai: aptarti esamą pagalbos nuo seksualinės prievartos nukentėjusiems vaikams sistemą, egzistuojančias problemas, vieningų rekomendacijų skirtingų sričių specialistams klausimą. susitikime dalyvavo: LR Vaiko teisių apsaugos kontrolierė R.Šalaševičiūtė, Vilniaus m. savivaldybės Vaikų teisių apsaugos skyriaus vedėja L.Juškevičienė, Vilniaus miesto ir apygardos prokuratūrų, Vilniaus apskr. Vyriausiojo

- policijos komisariato, psichologinę ir socialinę pagalbą teikiančių organizacijų atstovai.
- **2008 m. rugsėjo 8-9 d.** Paramos vaikams centre vyko tarptautinis specialistų iš Lenkijos, Olandijos ir Lietuvos susitikimas, kuriame dalyvavo Poznanės (Lenkija), Aseno (Olandija) savivaldybių specialistai, Poznanės vaikų teisių apsaugos komiteto, Paramos vaikams centro specialistai, Vilniaus m. savivaldybės Vaikų teisių apsaugos skyriaus vedėja. Iš viso dalyvavo 12 specialistų. Susitikime aptartos tarpžinybinio bendradarbiavimo problemos ir rekomendacijos, skirtos bendradarbiavimo gerinimui.

Programos įgyvendinimo partneriai ir rėmėjai

- Lietuvos respublikos Vaikų teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga
- Vilniaus m. savivaldybės Vaikų teisių apsaugos skyrius
- Vilniaus raj. savivaldybės Vaikų teisių apsaugos skyrius
- Nobody's Children Foundation (Lenkija)
- LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
- LR Teisingumo ministerija
- LR Generalinė prokuratūra
- Kompanija The Body Shop
- OAK Foundation
- Vilniaus miesto Motinos ir vaiko pensionas
- Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba

Socialinė kampanija „PAMATYK, IŠGIRSK, PASAKYK“

Socialinė kampanija „Pamatyk, išgirsk, pasakyk“:
2008 m. lapkričio – 2009 m. balandžio mėn.
Socialinės kampanijos „Vaikystė be smurto – Pamatyk, išgirsk, pasakyk“ **tikslas** – ugdyti visuomenės jautrumą ir pastabumą vykstančiam smurtui prieš vaikus, įtraukti visuomenės narius, pastebėjusius smurto atvejus, į problemos sprendimą, informuoti apie tai, kaip veiksmingai padėti nuo smurto nukentėjusiems vaikams.
Išleisti kampanijai skirti lankstinukai (30 000) ir plakatai (40), sukurta interneto svetainė www.vaikystebesmurto.lt

Socialinė kampanija vykdyta, bendradarbiaujant su Lenkijos organizacija „Nobody’s Children Foundation“. „Nobody’s Children Foundation“ sėkmingai įgyvendino šią socialinę kampaniją Lenkijoje 2007 m. sausio – balandžio mėn. Kampanijos idėją sukūrė reklamos agentūra „DDB Warszawa“. Idėja ir jos įgyvendinimas apdovanotas svarbiais tarptautiniais prizais: antrasis (sidabrinis) apdovanojimas festivalyje „Advertising Creators Club“ (spaudinių kategorijoje) ir specialusis prizas festivalyje „2006 Golden Eagle Festival“ (socialinės reklamos kategorija).

Kampanijos veiksmai.

- ✓ Skrajučių, atkreipiančių visuomenės dėmesį į smurto prieš vaikus problemą bei informuojančių, kur kreiptis sužinojus apie smurto atvejį, platinimas: Vilniaus gatvėse, Hyper Rimi prekybos centruose, su socialinių įstaigų pagalba. Išleista ir išdalinta 30 tūkstančių skrajučių.
- ✓ Plakatų, atkreipiančių visuomenės dėmesį į smurto prieš vaikus problemą bei informuojančių, kur kreiptis sužinojus apie smurto atvejį, platinimas. Plakatai buvo iškabinti 36 autobusų ir troleibusų stotelėse penkiuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose nuo 2008 m. lapkričio 25d.
- ✓ Internetinio puslapio www.vaikystebesmurto.lt sukūrimas ir atidarymas.
- ✓ Pranešimai spaudoje ir televizijoje.

- ✓ Pranešimų apie smurto prieš vaikus atvejus priėmimas nemokamu Lietuvos Respublikos Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos telefonu 8 800 01230 ir Paramos vaikams centro el. paštu: isgirsk@pvc.lt

Socialinė kampanijos įgyvendinimo partneriai:

1. LR Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga
2. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
3. Nobody's Children Foundation
4. www.manosvetaine.lt
5. FlexPro
6. Delfi
7. Organizacijų vystymo centras
8. Rimi Lietuva
9. UAB „Čilija“
10. OAK Foundation
11. DDB Warsaw
12. JCDecaux
13. „Gelbėkit vaikus“
14. The Body Shop

Paramos vaikams centras
Children Support Centre

**PAMATYK
IŠGIRSK
PASAKYK**

**Tėvai, kurie muša savo vaikus,
stengiasi tai nuslėpti.**

Jei Jūs pažįstate vaiką, kuris patiria smurtą,
paskambinkite nemokamu Lietuvos Respublikos
vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos
telefonu 8 800 01230 arba parašykite
el. paštu isgirsk@pvc.lt

www.vaikystebesmurto.lt

PROJEKTAS „IŠKLAUSYK MANĖS DABAR – SPECIALIZUOTA APSAUGA SMURĄ PATYRUSIAM VAIKUI“

Projektas įgyvendintas siekiant pagerinti nuo seksualinės prievartos nukentėjusių vaikų atpažinimo, jų apsaugos ir jiems teikiamos pagalbos kokybę. Šis tarptautinis projektas įgyvendintas Lenkijoje, Olandijoje ir Lietuvoje nuo 2008 m. kovo 7d. iki 2008 m. gruodžio 31d. Pagrindiniai projekto partneriai: Poznanės miesto savivaldybė (Lenkija) ir Aseno miesto savivaldybė (Olandija).

Projekto veikla buvo vykdoma trimis kryptimis:

- ✓ **Tarpžinybinio bendradarbiavimo, teikiant pagalbą nuo seksualinės prievartos nukentėjusiems vaikams, procedūrų vadovo parengimas:**
  - Projekte dalyvaujančiose šalyse egzistuojančių bendradarbiavimo procedūrų analizė; Rekomenduojamo tarpžinybinio bendradarbiavimo procedūrų plano kiekvienoje šalyje sudarymas ir derinimas su vietos specialistais;
  - Parengtų veiksmų planų skirtingoms šalims apibendrinimas, bendrų rekomendacijų Europos šalims parengimas ir bendro leidinio „Procedūrų seksualinės prievartos prieš vaikus atvejais vadovas Europos šalyse“ išleidimas.
- ✓ **Mokymų programos apie ankstyvąją seksualinės prievartos atpažinimą ir pirmąją intervenciją seksualinės prievartos atvejais sukūrimas:**
  - Mokymų apie seksualinės prievartos atpažinimą ir pirmąją intervenciją, vykdomų projekto dalyvių šalyse, analizė;
  - Mokymų programos, skirtos vaikų darželių bei pradinių mokyklų darbuotojams kūrimas;
  - Pilotinių mokymų vykdymas ir parengtos programos įvertinimas;
  - Knygos „Mokymų vadovas kaip atpažinti vaiko seksualinį išnaudojimą bei pirmoji intervencija“ parengimas ir išleidimas.
- ✓ **Rekomendacijų specialistams, vykdančioms vaikų, nukentėjusių nuo seksualinės prievartos, apklausas, parengimas.**
  - Egzistuojančių teisinių procedūrų, susijusių su nukentėjusių vaikų apklausomis, projekto dalyvių šalyse analizė, „gerosios praktikos“ atpažinimas;
  - Leidinio „Seksualinę prievartą patyrusių vaikų apklausos metodologija“ parengimas ir išleidimas.

Visi trys projekto metu parengti leidiniai yra išleisti keturiomis kalbomis: anglų, lenkų, olandų ir lietuvių. Dėl knygų įsigijimo kviečiame kreiptis į Paramos vaikams centrą. Taip pat išleistas lankstinukas, pristatantis įgyvendinto projekto veiklą bei jo rezultatus (anglų kalba).

Projekto įgyvendinimo pabaigoje Lenkijoje ir Lietuvoje surengtos Nacionalinės konferencijos.

Sukurta ir atidaryta nauja interneto svetainė, skirta projekto veiklai pristatyti: www.childunderprotection.eu

Projekto rėmėjas:

Europos Komisijos Daphne II programa

PROGRAMA „BIG BROTHERS BIG SISTERS“

Vilniaus „Big Brothers Big Sisters“ programos **misija** yra asmeninės, savanoriškos suaugusio pagalbos vaikui idėjos sklaidimas Vilniuje ir Lietuvoje.

Programos esmė

Programa skirta padėti 7-14 metų vaikams, išgyvenantiems psichologines krizes ir turintiems kitokių psichologinių sunkumų. Programa skirta vaikams, kuriems trūksta individualaus ir ilgalaikio palaikymo bei teigiamo suaugusio žmogaus pavyzdžio.

Programos esmė - profesionaliai prižiūrima ilgalaikė suaugusio ir vaiko draugystė, kuri padeda vaikui sustiprėti, labiau pasitikėti savimi, bendrauti su kitais draugiškai, išmokti pasirūpinti savimi ir šalia esančiais. Vaiko ir savanorio draugystę profesionaliai koordinuoja ir konsultuoja programos darbuotojai.

Pagrindinės veiklos ir rezultatai

Vaikų ir savanorių pritraukimas į programą.

Kėlėme sau tikslą kuo plačiau paskleisti informaciją apie „Big Brothers Big Sisters“ programą, kad kuo daugiau vaikų, tėvų ir žmonių, norinčių savanoriauti galėtų prisijungti. Siekdami šio tikslo, sutelkėme dėmesį į šių žmonių grupių informavimą:

- žmonės, norintys ir galintys tapti programos savanoriais;
- vaikai;
- tėvai ir
- specialistai dirbantys su vaikais.

Siekdami pritraukti kuo daugiau žmonių, galinčių savanoriauti BBBS programoje, mes:

- organizavome ir vedėme 5 informacinius susitikimus potencialiems savanoriams. Susitikimai vyko Vilniaus Universitete, Mykolo Riomerio Universitete, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos Karo Akademijoje. Susitikimuose dalyvavo įvairių specialybių studentai: filosofijos, socialinio darbo, matematikos, viešojo administravimo, psichologijos, ekonomikos, verslo administravimo.
- Dalinome informacinius lankstinukus apie „Big Brothers Big Sisters“ programą Vilniaus universitetuose;
- Paraginome dabartinius „Big Brothers Big Sisters“ savanorius pakviesti savo draugus ar bendramokslius/bendradarbius prisijungti;
- Inicijavome, kad mūsų savanoriai pakabintų informacinius plakatus apie programą savo darbo ir/ar mokslo vietose;

- Kryptingiau skleidėme informaciją apie programą per žiniasklaidą;
- Sukūrėme planą kaip pritraukti daugiau vaikinių ir vyrų galinčių tapti berniukų Didžiaisiais Draugais: kvietėme mūsų dabartinius savanorius asmeniškai padrašinti savo draugus vaikus ir vyrus prisijungti prie programos;
- siekdami pritraukti daugiau vaikinių savanorių, pratęsėme bendradarbiavimą su Generolo Jono Žemaičio Lietuvos Karo Akademija.

Siekdami, kad kuo daugiau vaikų galėtų pasinaudoti pagalba siūloma „Big Brothers Big Sisters“ programoje, mes:

- informavome specialistus, dirbančius su socialinės rizikos vaikais ir šeimomis;
- kryptingai skleidėme informaciją apie galimybę prisijungti žiniasklaidoje. Publikavome porą informacinių straipsnių skirtų mokytojams apie BBBS programą ir kuo ji naudinga vaikams.

Apžvalga ir įvertinimas: pasiekti rezultatai

Lentelė: 2007 ir 2008 metų pasiekti rezultatai - palyginimas

		Rezultatai, 2008	Rezultatai, 2007
1	# žmonės pareiškę norą savanoriauti programoje	102	157
2	# žmonės priimti savanoriai	84 (82%)	99 (63%)
3	- iš jų vaikinai ir vyrai	31 (37%)	21 (21%)
4	# vaikai priimti į programą	57	57
5	# vaikai apmokyti Vaikų saugumo mokymuose	80	82
6	# draugystės (vidutiniškai per mėnesį)	131	123
7	- iš jų naujos draugystės	60	55
8	- iš jų pratęstos draugystės	51	43
9	- iš jų nutrauktos draugystės	9	5

Kaip matome norinčių savanoriauti skaičius 2008 metais sumažėjo nuo 157 iki 102 žmonių lyginant su 2007 metais. Galimas tokio rezultato paaiškinimas – labiau specifiniai ir kryptingesni viešieji ryšiai. Pastebėjome, kad efektyviausias savanorių pritraukimo būdas – dabartinių savanorių pagalba pakviečiant savo draugus prisijungti. Žinoma, sutelkėme dėmesį ir į labiau „vyriškas“ mokymosi vietas, tikėdamiesi pritraukti daugiau savanoriauti norinčių vaikinių ir vyrų. Tokios strategijos rezultatas – mažiau žmonių, pareiškusių norą prisijungti prie programos ir išbandyti save Didžiojo Draugo vaidmenyje.

Tačiau, svarbu atkreipti dėmesį, kad priimtų į programą savanorių skaičius išaugo nuo 63% iki 82% lyginant su praėjusiais metais. Panašu, kad sutelkę dėmesį į asmenišką žmonių pakvietimą, paraginimą ir padrašinimą – sulaukėme daugiau motyvuotų ir suprantančių įsipareigojimus žmonių. Taip pat matome, kad tokia informavimo taktika pasiteisino - vaikinių bei vyrų į programą 2008 metais atėjo šiek tiek daugiau nei pernai – nuo 21 (21%) 2007 metais iki 31 (37%) 2008 metais.

Vaikų, priimtų į programą, skaičius išlieka stabilus ir nekintantis – po 57 vaikus 2007 ir 2008 metais. Matome, kad socialinės pagalbos ir palaikymo poreikis nemažėja.

Statistika

Tai bendra statistika apie žmones, prisijungusius savanoriauti BBBS programoje 2008 metais. Taip pat bendra statistika vaikų, priimtų į BBBS programą 2008 metais.

Lentelė: Savanorių statistika - 102 savanoriai, 2008.

Savanorių amžius	Skaičius
18-20	46
21-24	31
25-28	18
29-	7
Lytis	
Merginos	71
Vaikinai	31
Tautybė	
Lietuviai	91
Rusai	6
Kiti (lenkai, amerikiečiai)	5
Dirbantys ir studijuojantys	
Studentai	60
Dirbantys	20
Studijuojantys ir dirbantys	22

Lentelė: Vaikų statistika – 57 vaikai, 2008.

Vaikų amžius	Skaičiai (procentai)
nuo 7 iki 10 metų	31 (54%)
nuo 11 iki 14 metų	26 (46%)
Lytis	
Berniukai	21 (37%)
Mergaitės	36 (63%)
Tautybė	
Lietuviai	43 (75%)
Rusai	8 (14%)
Lenkai	6 (11%)

Vaikų charakteristikos	
Vaikai, kurie niekur nesilanko, neturi draugų	15 (26%)
Vaikai, kurie sunkiau pritampa mokykloje, patiria patyčias	31 (54%)
Vaikai, kurie daug laiko po pamokų praleidžia vieni	19 (33%)
Vaikai, kurie turi vystymosi, psichinių ar fizinių sutrikimų	11 (19%)
Vaikai, kurie turi smulkių problemų su policija	4 (7%)
Globos forma ir šeimos aplinka	
Vaikai, kurie auga vaikų globos namuose, yra įvaikinti	17 (30%)
Vaikai, kuriuos augina vienas iš tėvų	15 (26%)
Vaikai, kurie auga su 3 ar daugiau brolių/seserų	19 (33%)
Vaikai, kurių tėvai yra išsiskyrę arba nuolat konfliktuoja	25 (44%)
Vaikai, kurių vienas arba abu tėvai neturi darbo	11 (19%)
Vaikai, kurie auga finansinių sunkumų turinčioje	21 (37%)
Vaikai, kurių vienas iš tėvų yra miręs, yra kalėjime, yra dingęs be žinios	14 (25%)
Vaikų tėvai ir/ar broliai/seserys turi vystymosi, psichinių arba fizinių sutrikimų	4 (7%)
Smurto ir apleistumo istorija	
Vaikai, kurie patyrė emocinį, fizinį, seksualinį smurtą ar apleistumą	37(65%)
Vaikai, kurių šeimose naudojamos fizinės bausmės	20 (35%)
Vaikai, kurių šeimoje piktnaudžiaujama alkoholiu ar/ir narkotikais	15 (26%)

Programos renginiai, vasaros stovyklos:

- **Vasario 12 diena, 2008.** Prasidėjo vaikų klubas. Pradėjome organizuoti specialų klubą vaikams, kurie užbaigė savo draugystes su savanoriais dėl įvairių priežasčių, bet jiems vis dar reikia socialinės ir emocinės paramos. Taip pat vaikai, kurie vis dar laukia savo Didžiųjų Draugų galėjo prisijungti. Žinoma, manėme, kad Vaikų klubas bus naudingas ir vaikams, jau draugaujantiems su savo Didžiais Draugais, kad galėtų susirasti ir savo amžiaus draugų. Vaikų klubas pirmus mėnesius vyko kartą per mėnesį. Vėliau jis peraugo į Menines popietes vaikams ir savanoriams (apie menines popietes rasite žemiau).
- **Kovo 12-13 d. d., 2008.** Atvirų durų diena naujame Paramos vaikams centro „Big Brothers Big Sisters“ programos biure. Šiomis dienomis kiekvienas norintys ir besidomintis, galėjo užėiti, susipažinti su vykdomomis veiklomis. Pakvietėme Mažuosius ir Didžiuosius Draugus, jų tėvus, draugus ir artimuosius, Paramos vaikams centro rėmėjus, socialinius partnerius. Informacija apie Atvirų durų dienas pasirodė žiniasklaidoje, internete.

- **Kovo 14 d., 2008.** Oficialus naujų Paramos vaikams centro patalpų atidarymas. Biuras - naujas, jaukus vaikams ir patogus veikloms bei mokymams. Tai buvo svarbi diena „Big Brothers Big Sisters“ programos plėtrai ir augimui, nes naujos patalpos buvo pritaikytos programos reikmėms. Atidaryme dalyvavo Paramos vaikams centro palaikytojai ir draugai: rėmėjai, bendradarbiaujančios organizacijos ir įstaigos, vaikai ir savanoriai. Taip pat prisijungė ir žiniasklaida, kuri apie šį įvykį paskleidė informaciją per Lietuvos televiziją ir radiją, įvairius dienraščius.
- **Balandžio 19 d., 2008.** BBBS vaikų ir savanorių ekskursija į Lietuvos liaudies buities muziejų po atviru dangumi Rumšiškėse. Programos vaikai ir savanoriai aplankė muziejų šiltą šeštadienio dieną. Du dideli autobusai buvo pilni šurmilio ir nekantraus laukimo pamatyti dalelę Lietuvos istorijos. Ekskursijos metu vaikai ir savanoriai daug vaikščiojo po muziejų, išbandė senovės amatus (švilpukų gamybą ir žvakių liejimą), jodinėjo, užkandžiavo po atviru dangumi, dūko, bendravo, susirado naujų draigų. Į Vilnių grįžo pavargę ir su puikia nuotaika.

BBBS vaikai ir savanoriai Rumšiškėse

- **Gegužės 24 diena, 2008.** „BBBS Olimpiada – sportuokime draugiškai“. Šiais metais stipri Pasulyje olimpinė dvasia neaplenkė ir BBBS vaikų ir savanorių. Buvo suorganizuotos draugiškos varžybos, kuriose užduotys buvo įveikiamos tik dviese ir draugiškai padedant bei palaikant kitus. Susidarė ir sporto sirgalių komanda, kuri palaikė dalyvaujančiuosius smagiais ir skatinančiais nepasiduoti šūkiiais ir plakatais. Sportinį renginį užbaigė draugiškos futbolo rungtynės bei apdovanojimai ir prizai.
- **Rugpjūčio 24-28 dienomis, 2008.** Įvyko BBBS vasaros stovykla. Vaikai ir savanoriai ne tik ilsėjosi prie nuostabaus grožio Burokaraisčio ežero, bet išbandė savo jėgas meninėse, sportinėse ir pažintinėse veiklose.

BBBS vaikai ir savanoriai vasaros stovykloje, 2008

- **Spalio 18 diena, 2008.** Įvyko naujų mokslo metų sezono atidarymas vaikų ir savanorių pamėgtame boulingo klube. Dauguma vaikų ir savanorių susitiko su savo draugais po nesimatymo vasarą. Susirinkusieji ne tik smagiai žaidė boulingą, dalinosi vasaros įspūdžiais, bet ir galėjo pasižiūrėti įvairias nuotraukas iš vasaros veiklų, renginių ir stovyklų, kuriuose dalyvavo patys ar jų draugai BBBS programoje.
- **Gruodžio 13 diena, 2008.** Mažieji ir Didieji draugai ir jų svečiai šventė šv. Kalėdas. Šventė vyko Generolo Jono Žemaičio Lietuvos Karo akademijoje. Renginio tema buvo: „Pasaulio tautų Kalėdos“. Vaikai ir savanoriai pasipuošė įvairiausių tautų kostiumais: rusų, indų, lietuvių, japonų, havajiečių ir kitų. Norintieji galėjo išbandyti indišką arbatos, japoniškų suši, rusų rankos lenkimo rungtį ir kt. Kalėdinę šventę aplankė ir Kalėdų senelis su dovanėlėmis vaikams. Taip pat buvo pradėta nauja tradicija – savanorių apdovanojimai. Buvo įteikti pirmieji padėkos diplomai savanoriams už jų nuopelnus draugystėse su vaikais ir už pagalbą kitose Paramos vaikams centro veiklose.
- **2008 metais** įvyko 8 meno popietės, skirtos BBBS vaikams ir savanoriams. Buvo suorganizuotos tokios meninės popietės kaip lėlių teatro, kino, fotografijos, literatūros, keramiko, marškinėlių kūrimo, cirko, talismanų kūrimo. Įvyko pasidalinimo patirtimi Klaipėdoje susitikimas. Surengta Meno popiečių metu sukurtų darbų paroda.
- **2008 metais** kiekvieną mėnesį vyko Savanorių klubas, skirtas organizacijos savanoriams. Savanorių klube buvo organizuojami renginiai vaikams, dalinamasi patirtimi apie bendravimą ir draugystes su Mažaisiais Draugais, šnekučiuojamasi, geriama arbata.

Bendradarbiavimo projektai

- **Birželio 30 diena, 2008.** Vilniaus „Big Brothers Big Sisters“ programos vadovė Jūratė Čižauskaitė oficialiame renginyje pasveikino Generolo Jono Žemaičio Lietuvos Karo Akademijos kariūnus įgijusius bakalauro laipsnį ir užbaigusius mokslus. Įteiktos padėkos kariūnams, kurie dalyvavo ir „Big Brothers Big Sisters“ programoje.

- **Rugpjūčio 14-17 dienomis, 2008.**
BBBS vaikai (nuo 14 metų) ir savanoriai dalyvavo tarptautiniame festivalyje „Be2gether“, kuris vyko prie Lietuvos-Baltarusijos sienos prie Norviliškių pilies (Šalčininkų rajone). Festivalio metu BBBS komanda reprezentavo programą, kvietė prisijungti, suorganizavo ir pravedė įvairių veiklų festivalio dalyviams.

BBBSai festivalyje „Be2gether“

- **Lapkričio 23-24 dienomis, 2008.** BBBS vaikai ir savanoriai kaip ir kiekvienais metais palaikydami pagalbos kitiems idėją prisidėjo prie „Maisto banko“ akcijos.
- **Gruodžio 5 diena, 2008** – Tarptautinė savanorio diena. Paramos vaikams centras ir programa „Big Brothers Big Sisters“ delegavo savo kandidatus apdovanojimams. BBBS savanoris Ramūnas Venclovas tapo vienu iš trijų savanorių nominuotų Metų savanorio nominacijoje.

Programos pagrindiniai rėmėjai 2008 metais buvo:

- Carnegie Social Initiative; fondas (Švedija);
- Vilniaus savivaldybė;
- TEO LT, AB;
- Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;
- Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra;
- Lietuvos Respublikos gyventojai, skyrę 2% nuo savo pajamų mokesčio.

PROGRAMA „ANTRASIS ŽINGSNIS“

2008 metai buvo labai sėkmingi „Antrojo žingsnio,, programos plėtrai. Programa buvo įtraukta į Nacionalinę smurto prevencijos programą ir paremta Švietimo ir mokslo ministerijos.

Metodinė ir mokymo medžiaga.

- Buvo adaptuota, parengta leidybai ir išleista 380 egz. „Mokytojo knygos”,
- išleisti 145 mokymo medžiagos I klasei komplektai (mokymo kortos, DVD, plakatai, pakuotė), išversta,
- adaptuota ir išleista 145 komplektai mokymo medžiagos II klasei (mokymo kortos, DVD, plakatai, mokytojo knyga, pakuotė);
- buvo išversta, adaptuota ir parengta leidybai mokymo medžiaga III ir IV klasei.

Programos vadovų – konsultantų parengimas.

Buvo parengta programos vadovų konsultantų mokymų programa, mokymų padalomoji medžiaga, organizuotas ir prarvestas 40 val. trukmės seminaras 15 atrinktų mokytojų , kurio metu parengti programos vadovai – konsultantai, galintys mokyti ir konsultuoti pradinių klasių mokytojus dirbti pagal „Antrojo žingsnio“ programą.

Pradinių klasių mokytojų mokymai dirbti pagal programą „Antrasis žingsnis”.

Buvo parengta mokytojų mokymo programa, organizuoti ir prarvesti mokymai - seminarai 15 mokytojų grupių. Mokymuose dalyvavo 289 mokytojai iš visų apskričių.

Pedagogų, dirbančių pagal „Antrojo žingsnio” programą, konsultavimas.

Per 2008-uosius metus visose apskrityse prarvesta 540 valandų konsultacijų mokytojams, dirbantiems su Antrojo žingsnio programa. Konsultacijų metu mokytojai patvirtino, kad programą lengva naudoti ir rezultatai yra labai reikšmingi, jei vyksta nuoseklus pastovus darbas.

Informacijos apie programos „Antrasis žingsnis” įgyvendinimą sklaida.

Buvo parengti informaciniai skelbimai švietimo įstaigoms, mokyklų bendruomenėms apie programos įdiegimo mokykloje galimybes, jos esmę bei rezultatus, programos įdiegimo mokykloje galimybes Klaipėdos, Šiaulių, Telšių, Vilniaus, Druskininkų, Kauno apskrities pradinėms bei pagrindinėms mokykloms, išsiųsti informaciniai laišakai apie programos vykdymo galimybes bei kvietimai dalyvauti mokymuose, finansuojamuose Švietimo ir mokslo ministerijos.

Taip pat parengta informacinė medžiaga interneto svetainei bei parengti ir išspausdinti straipsniai šiuose leidiniuose: žurnale Tavo vaikas, laikraščiuose Vilniaus diena, Kauno diena, Alytaus naujienos, Utenos diena, Telšių žinios, Marijampolės laikraštis, Tauragės kurjeris, Klaipėda, Šiaulių kraštas, Panevėžio balsas, Dialogas, Respublika.

Programos pristatymas tarptautiniuose renginiuose.

2008 rugsėjo 18- 21 dienomis Nitroje, Slovakija, vyko 7- tasis tarptautinis Antrojo žingsnio programos bei socialinio - emocinio mokymosi konsorciumas, kurio metu pristatėme programos plėtrą Lietuvoje, aptarėme perspektyvą, sunkumus, efektyvumo tyrimą, tolimesnio bendradarbiavimo galimybes bei prasmę.

PARAMOS VAIKAMS CENTRO FINANSINIAI ŠALTINIAI

Lėšos gautos 2008 m.

Lėšų šaltiniai	Litas	%
Valstybinės institucijos	144984	10 %
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija	13920	
Vilniaus m. savivaldybės Socialinių reikalų departamentas	60000	
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	42264	
Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	28800	
Nevyriausybiniai fondai ir organizacijos Lietuvoje ir užsienyje	436699	31 %
Nyderlandų karalystės ambasada	15525	
Fondas Carnegie Social Initiative (Švedija)	92549	
Oak fondas (Ženeva, Šveicarija)	42487	
Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra	3381	
UBS Optimus Foundation	220020	
Europos komisija Daphne programa	62737	
Verslo įmonės	31961	2 %
UAB Festina	1000	
TEO LT, AB	30000	
UAB Tyto alba	657	
UAB leidykla Vaga	304	
Asmeninės aukos	19850	1 %
Asmeninė žmonių parama	400	
Lietuvos gyventojai, skyrę PVC savo 2% sumokėto pajamų mokesčio	19450	
Pajamos už paslaugas	775858	55 %
Konsultavimas ir mokymai	753079	
Banko palūkanos	22779	
Iš viso:	1409352	100 %

